

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

VŠESTRANNOSTÍ PRO ŽIVOT

Obsah

1	Identifikační údaje	3
1. 1	Název ŠVP	3
1. 2	Údaje o škole	3
1. 3	Zřizovatel	3
1. 4	Platnost dokumentu	3
2	Charakteristika zařízení	4
3	Konkrétní cíle vzdělávání	4
4	Formy a obsah vzdělávání	4
5	Materiální podmínky	5
6	Personální podmínky	5
7	Ekonomické podmínky	5
8	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví ve ŠD	5
9	Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání	6
10	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	6
11	Délka a časový plán vzdělávání, podmínky ukončování vzdělávání	6
12	Klíčové kompetence	6
13	Evaluace	7
14	Tabulky – tematické okruhy	8
14. 1	Místo kde žijeme	8
14. 2	Lidé kolem nás	10
14. 3	Lidé a čas	12
14. 4	Rozmanitost přírody	13
14. 5	Člověk a jeho zdraví	16

1 Identifikační údaje

1. 1 Název ŠVP

Název ŠVP: Všestranností pro život

1. 2 Údaje o škole

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Velké Hamry, příspěvková organizace

Adresa školy: Velké Hamry 212, Velké Hamry, 468 45

Jméno ředitele školy: RNDr. Martin Smola

Kontakty:

- ředitelství (pracoviště Velké Hamry 541) 777 914 021
- pracoviště Velké Hamry 212 777 914 025
- školní družina (pracoviště Velké Hamry 541) 777 914 023
- školní družina (pracoviště Velké Hamry 212) 770 178 718
- školní jídelna (pracoviště Velké Hamry 541) 777 914 024
- školní jídelna (pracoviště Velké Hamry 212) 770 178 719

IČ: e-mail: skola@zsvelkehamry.cz, web: www.zsvhamry.cz
72743557

IZO: 102 047 499

REDIZO: 600 078 264

Koordinátoři tvorby ŠVP: Mgr. Soňa Šourková, Mgr. Lukáš Čaha

1. 3 Zřizovatel

Název zřizovatele: Město Velké Hamry

Adresa zřizovatele: Velké Hamry 362, 468 45

Kontakty: Ing. Jaroslav Najman, starosta, telefon 606 611 600, 483 369 823,
starosta@velke-hamry.cz

1. 4 Platnost dokumentu

Platnost od: 1. 9. 2022

.....
ředitel školy
RNDr. Martin Smola

.....
razítko školy

2 Charakteristika zařízení

Školní družina je součástí Základní školy a Mateřské školy, příspěvkové organizace. Jejím zřizovatelem je město Velké Hamry.

Školní družina má 3 oddělení. Dvě oddělení v budově 541 a jedno oddělení v budově 212.

Prostory školní družiny v budově 541 se nachází v 1. poschodí pavilonu mimoškolního vyučování.

Prostory pro školní družinu v budově 212 se nachází převážně v 2. poschodí, přičemž samotné prostory určené pouze pro ŠD budova nemá.

Kapacita školní družiny v budově 541 je 61 žáků a v budově 212 je kapacita 14 žáků. Provoz školní družiny je určen provozním řádem ŠD.

Školní družina se snaží prohlubovat a upevňovat spolupráci s rodiči a zlepšovat vztahy, mezi školou a rodinou.

Školní družina je určena pro všechny žáky ZŠ, tj. pro žáky 1. – 5. roč.

3 Konkrétní cíle vzdělávání

- Vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času.
- Prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí.
- Rozvíjet osobnost dítěte.
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.
- vést žáky k osvojování si základů slušného chování, ke komunikaci, spolupráci a respektování se navzájem.
- Schopnost předávat znalosti, zkušenosti a dovednosti v různých oblastech.
- Utvářet kladný vztah k přírodě, chránit svět kolem nás.
- Nabízet různorodé činnosti s individuálním přístupem k jednotlivým žákům.
- Vytvářet podmínky a prostor pro efektivní, aktivní odpočinek a relaxaci.
- Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které představují soubor znalostí rozvinutých do schopností a povýšených na dovednosti, které jedinec umí využívat v praxi (přehled a obsah jednotlivých kompetencí – viz kapitola 12 Klíčové kompetence).

4 Formy a obsah vzdělávání

Náplní jsou zejména činnosti:

- a) pravidelné – organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru a práce vlastních zájmových útvarů.
- b) příležitostné – významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností jako např.: výlety, besídky, slavnosti.
- c) spontánní – každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků, nebo v koncové družině.
- d) odpočinkové – klidové činnosti, aktivní odpočinek
- e) příprava na vyučování – vypracování domácích úkolů, didaktické hry, tematické vycházky.

Obsahem ŠVP jsou konkrétní činnosti, jejichž skladba je strukturována podle tematických celků, kde se v rámci pedagogického procesu ve ŠD prioritně zaměřujeme na rozvoj klíčových kompetencí (viz kapitola 12 Klíčové kompetence).

5 Materiální podmínky

Školní družina v budově 541 má dvě oddělení, ke své činnosti využívá čtyři velké herny. Dvě jsou vybavené odpovídajícím nábytkem přizpůsobených věku dětí, pomůckami, stolními hrami, časopisy, příruční knihovnou, didaktickými hrami. K dispozici jsou materiály vhodné k výtvarnému zpracování. Další místnost slouží ke kulturním akcím, je vybavena: televizí, přehrávačem VHS, radiomagnetofonem, CD přehrávačem, pianem, kobercem a dalším klasickým nábytkem. Čtvrtá místnost je určena ke sportovnímu využití žáků (stolní tenis). Dále je k dispozici mála kuchyňka. Vybavená lednicí, sporákem, varnou konvicí a mikrovlnou troubou.

ŠD využívá i další prostory ZŠ (plavecký bazén, tělocvičnu), dále venkovní – oplocenou školní zahradou s výbavou (zábavné dětské hřiště, hrazdy, houpačky, jízdní kola). Dále ŠD využívá antukové hřiště v areálu ZŠ.

Školní družina v budově 212 má jedno oddělení. Toto oddělení využívá nejčastěji učebnu v 2. poschodí, prostory čtenářské a relaxační místnosti v 1. poschodí, sportovní hernu v přízemí a částečně i prostory MŠ. K dispozici jsou pomůcky pro tvořivé výtvarné, rukodělné a hudební činnosti, pro tělovýchovné činnosti ve sportovní herně, dále didaktické hry a hračky, dotykové stolní PC, knihovnička, televize s přehrávačem VHS, radiomagnetofon s CD přehrávačem, elektronickým pianem.

Pro pobyt venku je využívána školní zahrada s herními prvky, využívají se zde hry a hračky společné s MŠ, sportovní hřiště pod místní sokolovnou a místní antukové hřiště. K vycházkám je často využíváno přírodní prostředí školy, blízkost lesa, luk, obory.

Užívání všech prostor ŠD a ZŠ je ošetřeno pravidly bezpečnosti.

6 Personální podmínky

Personální podmínky jsou splněny v odpovídajícím počtu dle oddělení a s odpovídajícím vzděláním. Vychovatelky se specializují na esteticko-výchovné působení ve výtvarných, rukodělných a hudebně-pohybových činnostech. Kromě jiného zařazujeme i tělovýchovné aktivity.

Ve všech činnostech se vychovatelky navzájem doplňují a dále si prohlubují svá zaměření v akreditovaných kurzech i samostudiem.

7 Ekonomické podmínky

Úplata za školní družinu (tj. zájmové vzdělávání) činí měsíčně 100,-Kč (rozumí se tím i jeden odchozený den v měsíci). Úplata se hradí bezhotovostně, nebo v hotovosti. Dvakrát za školní období. Nárok na vrácení úplaty nastává pro žáka v případě dlouhodobé nemoci, a to po dohodě s ředitelstvem školy. Datum úhrady určuje ředitelství ZŠ. Na úplatu za zájmové vzdělávání může být poskytnuta sleva či úplné prominutí na základě předložených dokladů pro uznání výjimky ze sociálního úřadu.

8 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví ve ŠD

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí bezpečného prostředí, které je zajištěno vnitřním řádem ZŠ a ŠD.

Ochrana žáků před úrazy spočívá v jejich informovanosti a poučení, vytyčením rizik, označením nebezpečných předmětů s částí prostorů, pravidelnou kontrolou prostor a zařízení.

Zákonní zástupci informují písemně (zápisní lístek) o možných závažných ohroženích zdravotního stavu (alergie, omezení, apod.).

9 Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání

ŠD je určena pro žáky ZŠ a MŠ Velké Hamry. Přednost mají žáci z nižších ročníků a dojíždějící žáci. O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy na základě kritérií uvedených ve vnitřním řádu školy a ŠD se naplňuje maximálně do počtu 30 dětí na jedno oddělení.

Na škole fungují zájmové kroužky, jejich činnost se prolíná s činností ŠD a je na ně brán ohled při plánování činností ŠD.

10 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volno-časových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost

Pro rozvoj talentových jedinců bude nabízet ŠD další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

11 Délka a časový plán vzdělávání, podmínky ukončování vzdělávání

Zájmové vzdělávání v ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců, tj. po dobu trvání školního roku. V době vedlejších školních prázdnin a dnů školního volna (ředitelská volna) je provoz na pracovišti školní družiny zajištěn po dohodě se zřizovatelem, přičemž výše úplaty zůstává stejná. Podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní družiny.

ŠVP pro ŠD je tvořen na dobu neurčitou a obsahuje výběr možných činností, ve kterých budou vychovatelky volit podle aktuálního složení žáků oddělení, s nímž pracují. Pro jednotlivé náměty se počítá s činnostmi vyplývajícími z pravidelné týdenní skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi.

12 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují soubor znalostí rozvinutých do schopností na dovednosti, které jedinec umí využívat v praxi.

1. Kompetence k učení

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ni odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů

Žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problémů, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení problémů, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit

změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

3. Komunikativní kompetence

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i s dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se v něm vyjádřit i písemně. Nezapomíná, že ke správné komunikaci přísluší naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z předpokládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

4. Sociální a interpersonální kompetence

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit

i podřídit – přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi. Je solidární. Vytváří i pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

5. Občanské kompetence

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské).

Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Chápe, že rozvoj a udržení těchto hodnot, jejichž význam se z pohledu jedince i generací může měnit, je podmíněn také ekonomickou situací a posilován či oslabován jedinci, kteří tyto hodnoty zpětně ovlivňují. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

6. Kompetence k trávení volného času

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

Poznámka: Jednotlivé skupiny klíčových kompetencí číslujeme pro zpracování ŠVP, abychom již nemuseli znovu popisovat kompetence, které danou činností především rozvíjíme, ale pouze se odvolali na příslušné číslo.

13 Evaluace

Evaluace a autoevaluace ve školní družině spočívá v průběžném sebehodnocení práce vychovatelek a žáků. Cennou zpětnou vazbou jsou ohlasy rodičů a názory žáků.

14 Tabulky – tematické okruhy

14. 1 Místo kde žijeme

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Rozvíjená kompetence
U nás doma – náš dům	Vypravujeme si o životě naší rodiny, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas, co kdo dělá v našich rodinách.	2, 3, 4, 5, 6
	Popisujeme náš dům, byt, zařízení bytu. Vypravujeme si, co se odehrálo, nebo co by se mohlo změnit v našem domě – navrhujeme „dům snů“.	
	Malujeme, kreslíme, vytváříme koláž, modelujeme, stavíme ze stavebnicových dílů: náš pokoj – náš byt – náš dům.	
Naše škola není bludiště	Procházíme školou – orientujeme se v prostorách školy – badáme, co ukrývají jednotlivé učebny, kabinety, kanceláře, školní jídelna, prostory školní družiny (ŠD).	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Poznáváme, kdo všechno v naší škole pracuje.	
	Projektujeme ideální hernu ŠD, která by se nám líbila (výtvarně zpracujeme).	
	Zdobíme prostory ŠD – rozvíjíme kreativitu.	
	Využíváme školní cvičné kuchyně (připravujeme jednoduché pokrmy, pečeme moučníky – dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti při práci).	
	Orientujeme se v okolí naší školy a přilehlého okolí (hledáme poklad, soutěž v orientaci – stopovaná, přespolní běh). Ve všech činnostech podporujeme funkční gramotnost.	
Cesta do školy	Povídáme si o cestě do školy a domů – hovoříme o bezpečnosti cesty. Hledáme nejbezpečnější a nejkratší cestu do školy a zpět.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Sledujeme dopravní značení – určujeme dopravní značky a jejich význam, hodnotíme dodržování pravidel silničního provozu, odhalujeme nástrahy na cestách pro chodce, pro cyklisty (podchody, místa kde není chodník, přechod mostů – lávek – přejezdů – kolejiště).	
	Soutěžíme ve znalostech dopravních značek a předpisů: jízda zručnosti v areálu naší základní školy.	

Naše město – život ve městě	Poznáváme důležitá místa ve městě – orientujeme se v okolí, hledáme orientační body (dominanty). Bloudíme, oslovují nás cizí lidé – jak bychom se zachovali.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Seznamujeme se historií našeho města – čteme si pověsti, badáme v kronice města a na internetových stránkách.	
	Na vycházkách hledáme zajímavosti ve městě (budovy, stromy, sochy, pomníky, vodní toky, nápisy apod.). Zapojujeme se podle našich možností do místních slavností: mikulášská nadílka, rozsvěcení vánočního stromu – zahájení Adventu, zdobení velikonočního stromu.	
	Účastníme se sportovních aktivit: sportovní odpoledne s TJ Velké Hamry, spolupráce s lyžařským oddílem – přespolní běh, běh na běžkách.	
	Sledujeme práci úředníků na MěÚ, asistentů kriminality, hasičů, technických služeb města – diskutujeme, čím bychom chtěli být.	
	Plánujeme a účastníme se exkurzí: MěÚ Velké Hamry, Hasičská stanice Tanvald.	
Knížka je můj kamarád	Beseda v Městské knihovně Aloise Jiráska – výstava knih, určení autora, ilustrátora, četba úryvků – popis hrdiny, jeho vlastnosti, děj.	1, 2, 3, 5, 6
	Četba příběhů s dětským hrdinou, pohádek, básní, hádanek a lidových rčení.	
Za humny	Cestujeme za hranice našeho města – podnikáme výlety do blízkého a vzdáleného okolí. Připravujeme trasu výletu – práce s ITC – vyhledáváme dopravní spojení.	2, 3, 4, 5, 6
	Spolupracujeme se ŠD v Plavech.	
Cesta kolem světa	Letem celým světem – práce s mapou, globusem a atlasem. Jak se žije jinde – kultura, zvyky a tradice. Multikulturní společnost. Každý jsme jiný: jiné kultury, rasy a národy - rasismus a xenofobie.	2, 3, 4, 5, 6
Putování po krajích	Hovoříme o naší vlasti, státních symbolech, charakteristických rysech české země, národa.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Kde žijí moji příbuzní, vzdálená rodina. Vzpomínky a zážitky z prázdnin (pohledy, obrázky, fotografie, turistický deník).	
	Cestovní abeceda – co už známe, určujeme světové strany.	

14. 2 Lidé kolem nás

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Rozvíjená kompetence
Rodina	Umíme vyjmenovat členy rodiny, poznáváme příbuzenské vazby a vztahy, sestavujeme rodokmen rodiny – bádáme ve své rodině. Prohlížíme si své rodinné fotografie, hovoříme o povolání rodičů, prarodičů. Co pro nás rodina znamená.	1, 3, 4, 5
	Vyrábíme rodičům dárky a pozornosti pro radost.	
	Svátek matek: co pro nás maminky znamenají, čím se doma zabývají, co pro nás dělají, jak jim pomáháme.	
	Vyrábíme přání a drobné pozornosti pro maminky. Kreslíme portrét maminky.	
Kamarádi	Sestavujeme pravidla chování v ŠD (CHARTA družiny, soužití a žebříčky hodnot). Upevňujeme přátelské vztahy: „ Pojdme se seznámit “, „ Jak tě vidím já “. Zařazujeme smyslové hry: hmat, sluch, zrak.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Objasňujeme pojmy: kladné a záporné vlastnosti, rozlišujeme pojmy kamarád – přítel – spolužák.	
	Pomáháme mladším, slabším – prevence šikany – pocit bezpečí – vytváříme zdravé a pozitivní klima v ŠD.	
	Zařadíme po vybraných činnostech autoevaluaci .	
Nejsme všichni stejní	Nejsme všichni stejní – jsme tolerantní k odlišnostem mezi lidmi „ Jiná země – jiný jazyk – jiná kultura - jiné tradice “.	2, 3, 4, 5
	Rozvíjíme své vyjadřovací schopnosti, schopnosti naslouchat a být tolerantní k odlišným názorům lidí ve skupině.	
Jak se správně chovat	Osvojujeme si zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi (porovnáváme realitu od fikce), uvědomujeme si význam a podstatu tolerance, empatie a vzájemné úcty, rozvíjíme schopnost spolupráce a práce v týmu.	1, 2, 3, 4, 5
	Zdvořilostní návyky v praxi – modelové situace: „ Kouzelná slovíčka „ (cestujeme hromadnými dopravními prostředky, naše chování u stolu...).	
Svátky a oslavy	Každý den má někdo svátek, nebo narozeniny.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Seznamujeme se s historií naší země a našimi státními svátky: Den české státnosti, Den vzniku samostatného Československa, Den boje za svobodu a demokracii, Den vítězství.	

<p>Poutě a posvícení – pečeme posvícenské pečivo, zvyky a pranostiky o podzimu.</p> <p>Dušičky – Halloween – vznik, pověry a tradice, výroba masek.</p> <p>Advent – charakterizujeme období a atmosféru Vánoc, vyrábíme adventní věnec.</p> <p>Mikulášská besídka – recitujeme, zpíváme, nadělujeme.</p> <p>Vánoční besídka a Vánoce – zpíváme koledy, nacvičujeme pásmo písní, básní a pohádkový příběh. Připravujeme kulturní vystoupení: rodičovská kavárna - besídka pro rodiče, vánoční setkání s programem pro seniory v DD.</p> <p>Vyprávíme si o vánočních symbolech a zvycích, prostory ŠD zdobíme vánočními motivy a vyrábíme drobné vánoční dárky.</p> <p>Masopust – karneval: vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky, pořádáme dětský karneval - rej masek, vyrábíme masky.</p> <p>Velikonoce: vítáme jaro, besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara, zpíváme, recitujeme, tančíme při hudbě, vyrábíme tradiční předměty a zdobíme jimi naše prostory.</p> <p>Pálení čarodějnic – vyhlašujeme soutěž o „ čarodějnici roku “, připravujeme táborák s opékáním vuřtů a přehlídkou „ čarodějnic “ a soutěž hodnotíme.</p>	
--	--

14. 3 Lidé a čas

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Rozvíjená kompetence
Režim dne	Vypravujeme si o zásadách pravidelného denního režimu, rozlišujeme pojem „povinnost“ a „zábava“, co nás nejvíce baví, co méně.	1, 2, 4, 6
	Smysluplně využitý čas – promarněný čas, plánujeme režim všedního dne ve ŠD.	
Měříme čas	Možnosti měření času, ukazujeme si měřidla času a odhadujeme čas.	1, 6
	Uvědomujeme si důležitost dochvilnosti. Nahlížíme na lidský život v čase (dětství, dospělost a stáří).	
Jak se mění lidé	Když jsme byli malí – když velcí byli malí (prohlížíme fotografie, vypravujeme si příhody ze života, vzpomínáme).	1, 3, 4, 5, 6
	Navštívíme Domov důchodců: připravujeme vystoupení a vyrábíme dárečky pro seniory, setkáváme se se seniory při tvořivých dílnách.	
Naše město dříve a dnes	Jak se mění věci, budovy, město. Na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami v našem městě a starými domy.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Hledáme domy – stavby staré, jako my, jako naši rodiče, jako prarodiče.	
	Orientujeme se v našem městě, hledáme významná místa a budovy města: úřady, lékárna, zdravotní středisko, pošta, městská knihovna, sportovní stadion...pomník svárovske stávky, muzeum obnovitelných zdrojů, vyhlídka Terezínka.	
	Vymýšlíme si a vyrábíme domovní znamení, které by mohlo označovat náš dům. Kreslíme ulice a dominanty míst našeho města, vytváříme koláže s tematikou města. Pracujeme s konstruktivními stavebnicemi.	
Lidé a minulost	Čteme české pohádky, pověsti, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Zpíváme lidové písně, učíme se je interpretovat jednoduchým doprovodem s využitím Orffových hudebních nástrojů a píána.	
	Vypravujeme si, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme pohádky, hrajeme scénky z pohádek.	
	Prohlížíme si staré časopisy o módě, o oblečení, o vaření, o bydlení, čteme časopisy pro žáky, které vycházely v době dětství našich rodičů.	
	Seznamujeme se s tradiční řemeslnou výrobou v našem regionu (truhlář, sklář).	
	Zkoušíme zhotovit některý z řemeslných výrobků (kraslice s tradičními ornamenty, s využitím různých technik, drobné výšivky, jednoduché výrobky z keramické hlíny).	

14. 4 Rozmanitost přírody

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Rozvíjená kompetence
Příroda okolo nás, rostliny, živočichové	<p>Na vycházkách pozoruje přírodu, určujeme názvy rostlin, keřů, stromů, pozorujeme život v jednotlivých biotopech – vzájemné vztahy rostlin a živočichů.</p> <p>Sledujeme ekosystém lesa, rybníku, řek a luk.</p> <p>Hra na botaniky – sledujeme části a stavbu rostlin, provádíme pokusy, sázíme, přesazujeme a pečujeme o rostliny.</p> <p>Vyhledáváme informace v encyklopediích, atlasech, určujeme jedované/chráněné/ léčivé rostliny.</p> <p>Učíme se písně a básně s přírodní tematikou.</p> <p>Čteme si o přírodě a jejich proměnách.</p> <p>Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny.</p> <p>Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě, malujeme je a tvoříme z přírodnin.</p> <p>Beseduje o ročních obdobích.</p> <p>Čteme lidové pranostiky.</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6
Roční období	<p>Podzim</p> <p>Vytváříme kladný vztah k životnímu prostředí a přírodě.</p> <p>Všímáme si sklizně na polích a v sadech – určujeme plodiny, ovocné stromy a keře.</p> <p>Rozvíjíme smysly: soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti a vůně.</p> <p>Sklížíme švestky na zahradě ŠD: společně pečeme švestkový koláč.</p> <p>Pouštíme draky.</p> <p>Všímáme si na vycházkách, jak usíná příroda.</p> <p>Připravujeme krmení pro lesní zvěř na zimní období: kaštany, žaludy, bukvice.</p> <p>Sledujeme a určujeme tažné ptáky – využíváme PC a CD se zvuky ptáků.</p> <p>Zazimování školní zahrady: hrabeme suché listí, úklid hraček, ošetření stromků a keřů.</p> <p>Pracujeme s přírodninami: sbíráme suchou kůru, lesní plody, mechy.</p> <p>Přírodniny využíváme k pracovním a výtvarným činnostem.</p> <p>Poznáváme lesní zvěř, houby, keře, stromy - jejich zbarvení, využíváme encyklopedie a atlasy k jejich určování.</p> <p>Zdobíme školní družinu v duchu podzimu.</p> <p>Přespolní běh s přírodovědnou tematikou.</p> <p>Dramatizujeme pohádku „O veliké řepě“, „Budka“.</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6

	<p>Zpíváme písně o zvířatech, rostlinách a počasí apod. s doprovodem Orffových nástrojů, piana. Využíváme rytmizace – říkadla, rozpočítadla, pokoušíme se o jednoduchý pohybový doprovod.</p>	
	<p><u>Zima</u> Setkání s myslivcem u krmelce – pomáháme přežít lesní zvěři zimu: společné krmení a poznávání stop lesní zvěře. Vyrábíme jednoduchá krmítka pro ptáky. Zdobíme vánoční strom pro lesní zvěř a ptactvo. Děláme zajímavé pokusy se sněhem a ledem (změny skupenství). Hrajeme si na sněhu a se sněhem: sáňkování, bobování, bruslení, pohybové hry na sněhu. Hrajeme si „Na architekta“: soutěžíme o vytvoření nejhezčí stavby ze sněhu. Hra „Sochař roku“: soutěž o vytvoření nejužší podoby zvířete. Zdobíme školní družinu v duchu zimy. Celodružinová akce: dětský karneval na ledě.</p>	
	<p><u>Jaro</u> Sledujeme změny v přírodě, pozorujeme, jak se probouzí příroda. Ptačí tajemství: návrat tažných ptáků, pracujeme s atlasem ptactva, poznáváme ptáky podle vzhledu a zpěvu, přiřazujeme hlasy k obrázkům ptáků (atlas ptáků + CD). Pozorujeme změny v přírodě (délku dne, tání, růst rostlin, atp.) Na vycházkách pozorujeme jarní práce na zahradách a polích – uhrabujeme naši školní zahradu. Sejeme semínka do záhonů, truhlíků, pozorujeme klíčení semínek a jejich růst (čteme ukázkou z příběhu Jak Křemílek a Vochoomůrka zasadili semínko). Zvířata – lesní, hospodářská a domácí mazlíčci – jejich rodiny. Vycházka ke Svárovskému rybníku, ekosystém rybník. Tvoříme výrobky z přírodních materiálů (lisování listů, listová koláž, tisk atp.). Zdobíme školní družinu v duchu jara.</p>	
	<p><u>Léto</u> Společné aktivity v přírodě s ŠD Plavy (les a potok Zlatník). Při pobytu v přírodě poznáváme lesní plody a pátráme, které z nich jsou léčivé/jedovaté, jedlé/nejedlé. „Hrnečku vař!“: pečeme koláč s lesními plody. Pozorujeme změny v přírodě, při vycházce do lesa nasloucháme zvukům přírody. Učíme se poznávat a pojmenovávat hmyz, sledujeme život - práci mravenců v mraveništi.</p>	

	<p>Vzhlédneme animovanou pohádku: „Mravenec Z“.</p> <p>Celodružinová akce: Indiánská noc, stezka odvahy.</p> <p>Pozorujeme rozkvetlé louky, zahrady a ovocné sady. Přiřazujeme květenství k jednotlivým ovocným stromům (třešeň, jabloň, hrušeň, švestka).</p> <p>Poznáváme nejběžnější luční a zahradní květiny pomocí encyklopedie.</p> <p>Malujeme květiny - vyzkoušíme různé výtvarné techniky, koláž ze sušin atp.</p> <p>Pozorujeme život v řece Kamenici, sbíráme zajímavé kameny.</p> <p>Malujeme na obláčky, které jsme donesli z vycházek.</p> <p>Orientační běh a vědomostní soutěž s přírodovědnou tematikou.</p>	
Počasí	<p>Vyhledáváme pranostiky, čteme je a uvažujeme o jejich smyslu.</p> <p>Porovnáváme pranostiky z kalendářů k jednotlivým dnům s aktuálním vývojem počasí.</p> <p>Hra „Na rosničky“ - měříme a zapisujeme: srážky, výšku sněhu, teplotu vzduchu, vítr a oblačnost, slunečné dny, všímáme si změn klimatu.</p> <p>Sledujeme počasí v TV a pak porovnáváme pravdivost předpovědi s realitou.</p>	1, 2, 3, 6
Chráníme si své životní prostředí	<p>Den Země (22. 4.) – beseda o ochraně životního prostředí.</p> <p>Vytvoříme plakát ke Dnu Země.</p> <p>Kvíz: „Co do lesa nepatří“.</p> <p>Aktivity: čištění studánek, potůčků, úklid lesa a okolí ŠD.</p> <p>Při vycházkách do okolí školy a bydliště pozorujeme čistotu a úpravu okolí.</p> <p>Pomáháme při úklidu školy, družiny a svého bydliště.</p> <p>Celoročně třídíme odpad do příslušných kontejnerů, aktivně se zapojujeme do sběru papíru.</p> <p>Všímáme si, jak činnost člověka poškozuje přírodu, nebo jí prospívá.</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6

14. 5 Člověk a jeho zdraví

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Rozvíjená kompetence
Poznáváme své tělo	Z encyklopedií, internetu získáváme zajímavosti o lidském těle, jeho fungování.	1, 2, 3, 4
	Co skrývá naše tělo: na arch balicího papíru obkreslíme tělo spolužáka a dokreslujeme nejdůležitější orgány.	
	„Mé tělo a jak ho znám“: soutěžní kvíz.	
Cvičíme náš mozek	Luštíme hlavolamy, kvízy, osmisměrky, křížovky, tajenky. Hrajeme karetní hry, pexeso, logické a postřehové hry. Cvičíme si optickou i sluchovou paměť (Kimovy hry).	
Pečujeme o své zdraví – co nám prospívá a co nám škodí	Vyprávíme si o zdravém životním stylu, otužování, stravování, hygieně.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	„Čistota, půl zdraví“: besedujeme o osobní hygieně a jejím významu.	
	Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám.	
Kouzla pro zdraví	Sestavujeme desatero zásad zdravé výživy	
	Soutěžíme ve smyslovém poznávání (čich, chuť) zeleniny, ovoce, koření a dalších potravin.	
	Tvoříme plán společného denního stravovacího a pitného režimu. Sestavujeme zdravý jídelníček.	
	Připravujeme rychlé a zdravé občerstvení pro návštěvu (použijeme potraviny, které máme rádi, a které jsou navíc zdravé).	
	Ve školní kuchyňce uvaříme pudíng.	
	Kreslíme, vystřihujeme z časopisů a letáků obrázky potravin, třídíme je na zdravé a méně zdravé, případně tvoříme koláže.	
Chci být zdravý	Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat (aktivní X pasivní odpočinek).	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Čteme o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci.	
	Vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku.	
	Učíme se ošetřovat jednoduchá zranění.	
	Rozlišujeme pojmy zdravý, nemoc, úraz.	
	Čteme a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, při jízdě na kole, pobytu v lese...	
	Hrajeme si na lékaře a pacienta, nebojíme se návštěvy ordinace.	
	Příroda léčí – vyhledáváme léčivé byliny v atlase rostlin, kreslíme je, zjišťujeme, jaké mají	

	účinky. Z nasbíraných bylinek a plodů (šípek) si vaříme čaj.	
Pečujeme o svůj vzhled	Zajímáme se o vzhled a čistotu, prohlubujeme znalosti o základních hygienických návycích, a dovednostech při péči o náš zevnějšek.	
	Zajímá nás, jaké kosmetické přípravky můžeme doma při péči o vzhled a čistotu používat.	
	Vymýšlíme si „Popletený příběh“ o posloupnosti jednotlivých úkonů osobní hygieny. „Slon v porcelánu“: Hygiena (str. 172).	
	Úsměv nám sluší – povídáme si o péči o náš chrup.	
Co nás může ohrozit	Den bez úrazu – vyprávíme si, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé...).	
	Možná nebezpečí na výletě – první pomoc na cestách – modelové situace.	
	Vyprávíme, co se nám nebezpečného může přihodit – nebo přihodilo, jak situaci zvládnout – jak jsme situaci zvládli.	
	Porad' si v každé situaci: „Nebezpečné situace“, „Jak si poradit s problémy“.	
	Telefonujeme – důležitá telefonní čísla: oznámíme úraz, přivoláme pomoc, voláme na linku důvěry – dětského krizového centra.	
Chodíme ven každý den	Denně chodíme do přírody, na školní hřiště, na školní zahradu.	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí.	
	Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.	
	Pořádáme jednoduché soutěže s míčem či se švihadlem – lanem.	
	Při pobytu venku hrajeme pohybové hry.	
	Navštěvujeme plavecký bazén.	
	Organizujeme závodivé a sportovní hry: Orientační závod s vědomostní soutěží, sportovní odpoledne, atletický trojboj, Olympijské odpoledne, Den dětí.	
Hurá na výlety!	Celodenní výlety: Vodopády Jedlová – Josefův Důl; Harrachov – sklárny Novosad, Mumlavské vodopády, Anenské údolí; Riegerová stezka – Semily; Návarov – stezka podél řeky Kamenice; vyhlídka Terežínka – V. Hamry; rozhledna Štěpánka, lesopark – Příchovice.	